Súd:	Okresný súd Košice I
Spisová značka:	40C/350/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7113235268
Dátum vydania rozhodnutia:	08. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Sandra Veľká
ECLI:	ECLI:SK:OSKE1:2017:7113235268.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Sandrou Veľkou, v právnom spore žalobcu: H.. M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Košice, G. XX, proti žalovanému: O.. D. Ď., nar. XX.X.XXXX, bytom J., H. XX, zast. D.. H.. M. P., H.., bytom J., Š. X, o ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je povinný ospravedlniť sa žalobcovi za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti, že sa nepravdivo vyjadril na adresu žalobcu, že je schizofrenik písomne v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 16.12.2013 domáhal, aby súd zaviazal žalobcu ospravedlniť sa za neoprávnené zásahy do jeho práva na ochranu osobnosti, v budúcnosti sa zdržať neoprávneného konania a zásahov do práv na ochranu osobnosti voči žalobcovi a žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 20.000 EUR.

2. Písomným podaním doručeným súdu dňa 26.6.2015 žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi za neoprávnené zásahy do jeho práva na ochranu osobnosti - písomnou formou, žalovaný sa nepravdivým a lživým spôsobom vyjadril na jeho adresu ako žalobcu, že trpí duševnou chorobou, že je schizofrenik, čo preukázateľne nie je pravda a žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 20.000 EUR a nahradiť mu trovy konania, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že žalobu v časti uloženia žalovanému povinnosti zdržať sa neoprávneného konania a zásahov do práv na ochranu osobnosti voči žalobcovi vzal späť. Ako prostriedok procesného útoku žalobca označil výsluch žalobcu, žalovaného, záznam z pohovoru zo dňa 8.7.2013, spisový materiál sťažnosti vybavovanej Generálnym riaditeľstvom ZVJS, oboznámením mailovej komunikácie so žalovaným, výsluch svedkov riaditeľa ústavu, H. U., E.. P. a väzňov, ktorí boli prítomní v administratívnej budove, lekársky nález zo dňa 24.7.2013.

3. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že žalovaný vykonáva štátnu službu v Košiciach, miesto výkonu štátnej služby služobný úrad Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach, Floriánska 18. Dňa 31.5.2013 v čase 8.30 hod. ho žalovaný, vedúci oddelenia ochrany a obrany mjr. O.. D. Ď., zavolal do svojej kancelárie. Počas verbálnej komunikácie pri riešení služobných úloh, pri výkone štátnej služby, v služobnom úrade žalovaný ponížil jeho ľudskú dôstojnosť, súkromie ako aj poškodil jeho meno a to spôsobom, že mu do očí povedal, že je duševne chorý a že je schizofrenik. Dňa 1.7.2013 bol vedúcim oddelenia predvedený pred riaditeľa ústavu pána riaditeľa pplk. E.. H. G..

Riaditeľ ústavu ho informoval o skutočnosti, ktorá je cieľom nahlásenia, o neetickom a ponižujúcom konaní nadriadeného voči jeho osobe, informoval aj o ďalších skutočnostiach, ktoré voči jeho osobe vyvíja žalovaný a ktoré narúšajú podmienky na riadny výkon štátnej služby. Žalovaný opätovne potvrdil pred riaditeľom ústavu, že sa na adresu žalobcu vyjadril spôsobom, že mu do očí povedal, že je duševne chorý, že je schizofrenik. Žiadal, aby bol podnet aj zaprotokolovaný, dňa 4.7.2013 bol opätovne na vlastnú žiadosť predvedený pred riaditeľa ústavu v prítomnosti žalovaného a mjr. H.. L. U.. Žalovaný svoje konanie opätovne priznal v plnom rozsahu, svojím podpisom pred svedkami riaditeľom ÚVV a ÚVTOS v Košiciach pplk. Mgr. H. G., mjr. H.. L. U. a pred žalobcom, teda svoje tvrdenie ďalej rozširuje a potvrdzuje. Uvedeným konaním zo strany žalovaného došlo k zásahu do práva žalobcu na zachovanie dobrej povesti v zmysle čl. 19 ods. 1 ústavy, nakoľko je preukázateľné, že v skutočnosti je toto tvrdenie nepravdivé. Generálne riaditeľstvo ZVJS ako oprávnený orgán verejnej správy prešetrením sťažnosti žalobcu mjr. H.. M. S. podozrenie z porušenia povinnosti pri výkone práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru príslušníka zboru a v rozpore so zásadou porušenia dobrých mravov pri výkone štátnej služby voči podriadenému, zástupcovi vedúceho oddelenia ochrany a obrany ÚVV a ÚVTOS mjr. H.. M. S. vyhodnotilo ako opodstatnenú v plnom rozsahu sťažnosti. Uvedené konanie ponížilo osobu žalobcu v čase skutku aj ako príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže pri priamom výkone štátnej služby v služobnom úrade počas plnenia služobných úloh. Uvedeným konaním zo strany žalovaného bola ponížená ľudská dôstojnosť, súkromie ako aj bolo poškodené meno žalobcu a to spôsobom, že mu žalovaný povedal do očí, že žalobca trpí duševnou chorobou, že je schizofrenik a uvedenú skutočnosť ďalej rozširoval bez vedomia dôsledkov na osobe žalobcu. Je nesporné, že žalovaný sa lživo vyjadruje a rozširuje nepravdu na adresu žalobcu a to spôsobom, že žalobca trpí duševnou chorobou, že je schizofrenik. Žalovaný si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia. Dňa 15.10.2013 GR ZVJS ako oprávnený orgán verejnej správy v predmetnej sťažnosti zo dňa 12.8.2013 rozhodnúť, oznamuje, že sťažnosť bola prešetrená a vyhodnotená ako opodstatnená. Morálne zadosťučinenie formou ospravedlnenia v danom prípade s ohľadom na vyššie uvedenú konkrétnu okolnosť zrejme nepostačuje k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená nemajetková ujma na osobnosti žalobcu. Za daných okolností je možné dôvodne tvrdiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k intenzite, nepravdivosti výroku a trvaniu nepriaznivého stavu spočívajúceho v znížení vážnosti žalobcu v spoločnosti, ako aj v postavení príslušníka ZVJS v služobnom úrade pociťovala ako závažnú spravidla každá fyzická osoba alebo každý príslušník zboru nachádzajúca sa na mieste žalobcu.

4. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Žalobca v pozícii subordinácie bez akéhokoľvek dôvodu obvinil žalovaného ako svojho nadriadeného, že organizuje jeho odvolanie. Následná reakcia žalovaného bola, že oznámil žalobcovi, že jeho správanie mu pripomína správanie schizofrenika. Má za to, že dochádza k stretu dvoch ústavných práv a to sloboda prejavu a práva na ochranu osobnosti. Pri strete týchto dvoch základných práv je nevyhnutné skúmať kto dal príčinu na takýto slovný prejav a ako sa správala dotknutá osoba. Žalobca sa správal tak, že jednoznačne dal príčinu na slovný prejav žalovaného, to, že musel žalobca opustiť zamestnanie z dôvodu neoprávneného zásahu, je v rozpore s potvrdením žalobcu od lekára, ktorý preukázal, že nemá problémy v práci. Má za to, že nedošlo k žiadnej ujme u žalobcu.

5. Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 17.8.2015 súd pripustil zmenu žaloby a zastavil konanie v späťvzatej časti.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, navrhnutých svedkov a oboznámením listinných dôkazov predložených a navrhnutých stranami sporu a zistil tento skutkový stav:

7. Z vykonaného dokazovania mal súd za nesporné a medzi stranami sporu nebolo rozporované, že žalovaný vykonával funkciu vedúceho oddelenia ochrany a obrany v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Košiciach, Floriánska 18. Žalobca vykonával funkciu zástupcu vedúceho oddelenia ochrany a obrany v predmetnom ústave.

8. Súd mal za nesporné zo spisu Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže GR ZVJS-sť-25-4/16-2013 zo záznamu z predvedenia žalobcu k riaditeľovi ÚVV a ÚVTOS Košice zo dňa 1.7.2013 a 4.7.2013 dôvodom predvedenia žalobcu k riaditeľovi ÚVV a ÚVTOS Košice bola informácia o interpersonálnych vzťahoch na oddelení medzi mjr. O.. D. Ď. (vedúcim oddelenia) a mjr. H.. M. S. (zástupcom vedúceho OOaO). Nakoľko mjr. H.. M. S. trval na zázname z predvedenia, riaditeľ služobného úradu súhlasil a opakovaným predvedením mjr. H.. M. S. 4.7.2013 za prítomnosti vedúcej PS mjr. C.. U.. Dňa 1.7.2013 bol vedúcim oddelenia ochrany a obrany predvedený pred riaditeľa ústavu mjr.

H.. M. S.. V úvode rozhovoru riaditeľa informoval o skutočnostiach, ktoré sú v jeho ponímaní chápané ako psychický nátlak zo strany vedúceho oddelenia ochrany a obrany. Chronologicky riaditeľovi ústavu opísal daný stav. Konaním vedúceho oddelenia ochrany a obrany mjr. O.. D. Ď. dochádza k zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochrane mena, ako aj dôstojníka v hodnosti major. Dňa 31.5.2013 v čase 8.30 hod. ho vedúci oddelenia ochrany a obrany zavolal do svojej kancelárie. Očakával, že ho bude informovať o riešení stanoviska, ktoré mu zaslal dňa 4.4.2013, nakoľko každé porušenie príslušníka musí byť v zmysle zák. NR SR č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZVJS a Železničnej polície, prešetrené do 30 dní. Ďalej očakával, že ho vedúci oddelenia bude informovať či jeho stanovisko bolo založené do osobného spisu na personálnom oddelení, ako žiadal. Vedúci oddelenia ho hneď v úvode rozhovoru verbálne ponížil a nazval ho schizofrenikom. Na to sa vedúceho oddelenia opýtal, prečo ho takýmto spôsobom uráža a psychicky ponižuje. Neodpovedal mu. Dňa 31.5.2013 v čase 8.30 hod. ho vedúci oddelenia ochrany a obrany zavolal do svojej kancelárie a verbálne ho ponížil, nazval ho schizofrenikom. Konaním vedúceho oddelenia ochrany a obrany mjr. O.. D. Ď. bol šokovaný, psychicky ponížený a veľmi sa z jeho konania trápil. Keď prišiel domov zo zamestnania, musel užiť lieky, nakoľko mu stúpol krvný tlak, bolo mu veľmi zle a manželka a deti sa veľmi naľakali, čo je s ním. Rozhodol sa, že vedúceho oddelenia požiada mailom, aby ho takýmto spôsobom, že v jeho tvrdení je schizofrenik, viackrát neurážal a neponižoval. Nevie, či si je vedúci oddelenia ochrany a obrany vedomý, čo je to schizofrénia, ako odborný teda lekársky termín. Prečo ho vedúci oddelenia počas výkonu štátnej služby v služobnom úrade v jeho kancelárií takýmto spôsobom vedome ponižuje a uráža a nazýva ho schizofrenikom. Vedúci oddelenia ho 31.5.2013 vo svojej kancelárii nazval schizofrenikom a opakovane v kancelárii riaditeľa 1.7.2013. Mjr. O.. D. Ď. -„ 31.5.2013 zavolal zástupcu do svojej kancelárie s tým, že nie je vylúčená možnosť, že v priebehu víkendu bude vykonané vyrozumenie a následne zvoz príslušníkov do ústavu s následnou realizáciou prehliadok. „zástupca uviedol: „či organizuje vedúci oddelenia jeho znemožnenie a jeho následné odvolanie, či ho idú odvolať. Na základe týchto jeho dotazov ho nazval schizofrenikom.“ Mjr. O.. D. Ď. - na otázku, či generálne riaditeľstvo posiela kontrolu, aby zvolali akciu a jeho nachytali, alebo prišli kvôli nemu, aby bol odvolaný, mu povedal, že jeho správanie mu pripomína správanie schizofrenika. Pplk. E.. H. G. uviedol: „Sú mi známe napäté vzťahy a problémová komunikácie medzi vedúcim oddelenia ochrany a obrany a zástupcom, nazdávam sa však, že táto poruchová komunikácia je obojstranná. Ja nikoho neodrádzam od podania sťažnosti, avšak musíš si byť vedomý, že toto nie sú fakty, ale domnienky. Sťažnosti rieši generálne riaditeľstvo, tak si to treba uvedomiť. Trvám na tom, aby ste si dali vzťahy do normálu, nie je možné, aby na tak veľkom a nosnom oddelení takto fungoval vedúci so zástupcom“. Vzhľadom na rôzne udalosti v ústave, ako aj na jednotlivých oddeleniach, nie je spokojný s morálnym stavom príslušníkov. Vo veľmi krátkom čase budú prijaté opatrenia úlohy, aby sa stav zmenil. Mjr. S. ako zástupca vedúceho ochrany a obrany bol upozornený na dôsledne oboznamovanie sa so zákonnými normami a uplatňovaní v praxi, nakoľko z daného podaného materiálu je málo vecí faktografických, viac je na báze subjektívneho cítenia a prežívania. Prvoradé pre plnenie služobných úloh sú zákonné normy. Mjr. H.. S. bola ponúknutá alternatíva na riešenie daného stavu, pričom sa má vyjadriť riaditeľovi ústavu do 12.8.2013.

Dňa 5.6.2013 doručil žalobca žalovanému mail, v ktorom uviedol „dňa 31.5.2013 v čase 8.30 hod. si ma zavolal do svojej kancelárie a okrem iného si ma nazval schizofrenikom. Neviem, čo Ťa viedlo k takémuto konaniu z Tvojej strany, ale oznamujem Ti, že sa cítim psychicky ponížený. Celú sobotu aj nedeľu som bol na tom psychicky zle, čo spozorovala aj moja rodina. Neviem, či si si vedomý, čo je to schizofrénia ako lekársky termín. Ďalej Ťa chcem požiadať, aby si v priestoroch ústavu v Tvojej resp. mojej kancelárií na mňa nezvyšoval hlas hlavne keď sú otvorené dvere, nakoľko na chodbe sa nachádzajú moji podriadení, ako aj civilné osoby (aj odsúdený, upratovač AB) a Tvojím konaním je znížená moja dôstojnosť, čo môže mať za následok zníženie mojej autority, ako nadriadeného voči podriadeným v riadiacej resp. kontrolnej činnosti a tým aj k zníženiu služobnej disciplíny príslušníkov na oddelení. Žiadam Ťa, aby si ma prestal takýmto spôsobom urážať a ponižovať“.

Dňa 12.8.2013 podal žalobca Generálnemu riaditeľstvu ZVJS Slovenskej republiky sťažnosť na prešetrenie konania zo strany vedúceho oddelenia ochrany a obrany Ústavu na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Košiciach O.. D. Ď. pri výkone štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania, podozrenia z porušenia povinností pri výkone práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru.

Zo záznamu z pohovoru zo dňa 8.7.2013 mal súd za preukázané, že riaditeľ ústavu, služobného úradu vykonal dňa 8.7.2013 pohovor s mjr. O.. D. Ď., vedúcim oddelenia ochrany a obrany na základe informácií vyplývajúcich zo zápisu z predvedenia mjr. H.. M. S., zástupcu vedúceho oddelenia ochrany a obrany zo dňa 4.7.2013. Z daného zápisu a samotného predvedenia mjr. H.. M. S., zástupcu vedúceho oddelenia ochrany a obrany k riaditeľovi ústavu vyplýva, že mjr. O.. D. Ď., vedúci oddelenia ochrany a obrany ako

jeho priamy nadriadený, použil voči svojmu zástupcovi vetu: „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“. Mjr. O.. D. Ď. na svoju obhajobu uviedol, že to bolo v spojitosti so situáciou zo dňa 31.5.2013 a svojho zástupcu nechcel uraziť. Dňa 31.5.2013 zavolal zástupcu do svojej kancelárie s tým, že nie je vylúčená možnosť, že v priebehu víkendu bude vykonané vyrozumenie a následne zvoz príslušníkov do ústavu s následnou realizáciou prehliadok. Následne sa mjr. H.. M. S. opýtal, či organizuje vedúci oddelenia jeho znemožnenie a jeho následné odvolanie, či ho idú odvolať. Na základe týchto jeho dotazov použil vetu „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“. (viď záznam z predvedenia). Mjr. Ing. D. Ď. bol upozornený, aby sa v budúcnosti vyvaroval slov, ktoré by mohli mať viac významov a ktoré by mohli viesť k porušeniu zákona a služobnej zdvorilosti. V prípade opakovania zlyhania, budete riešený uložením disciplinárneho opatrenia.
Z lekárskej správy zo dňa 19.8.2013 vyplýva, že MUDr. I. G., všeobecný lekár nálezom zo dňa 19.8.2013 potvrdil, že žalobca sa na nič nelieči, netrpí žiadnym somatickým ani psychickým ochorením, pravidelne neužíva žiadne lieky. Na zdravotníckom zariadení sa opakovane žiadal vyšetriť pre nevoľnosť po údajnom rozčúlení nadriadeným, závažnejšie zmeny zdravotného stavu neboli identifikované, dokonca svojvoľne 2 krát absolvoval vyšetrenie vo Východoslovenskom ústave srdcových chorôb, kde boli konštatované len psychogénne ťažkosti bez organického ochorenia.

9. Z oznámenia o výsledku prešetrenia sťažnosti zo dňa 1.10.2013 súd zistil, že po prešetrení všetkých uvedených skutočností orgán verejnej správy oznámil žalobcovi, že je nepochybne preukázateľné, že mjr. O.. D. Ď. ho nazval vo svojej kancelárii schizofrenikom, čo vyplýva zo záznamu z predvedenia mjr. H.. M. S., zástupcu OOaO k riaditeľovi ÚVV a ÚVTOS Košice. Je teda možné konštatovať, že nadriadený sa uvedeným konaním previnil voči dodržiavaniu povinnosti uloženej mu zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZVJS a Železničnej polície v ust. § 48 ods. 3 písm. e/ a g/ a to pri výkone štátnej služby dodržiavať pravidlá služobnej zdvorilosti a správať sa slušne k štátnym zamestnancom a v štátnej službe zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť zboru. Príslušník zboru by si mal osvojiť, okrem povinností uvedených v zákone aj pravidlá uvedené v Etickom kódexe zboru schválenom generálnym riaditeľom zboru dňa 6.6.2013. V konkrétnom prípade ide najmä o „profesionálne správanie“. Príslušník zboru, a najmä nadriadený, by mal svojim konaním, správaním sa a postojom ísť príkladom a vzorom nielen pre väznené osoby a ich rodiny, ale upevňovať a chrániť ním aj dobré meno zboru. Mal by konať čestne a korektne, v súlade so zásadami slušného správania a ako nadriadený by mal neustále pracovať na vytváraní kolegiálnej a tímovej pracovnej atmosféry a priaznivých podmienok pre výkon štátnej služby podriadených. Ku všetkým zainteresovaným osobám by sa mal správať s rešpektom a na pracovisku netolerovať vzájomné ponižovanie. Vzhľadom na vyššie uvedené orgán verejnej správy považuje Vašu sťažnosť za opodstatnenú. Šetrením sťažnosti bolo zistené, že mjr. O.. D. Ď. vo veci neprofesionálneho správania porušil povinnosti uložené všeobecno-záväzným právnym predpisom, preto orgán verejnej správy považuje sťažnosť žalobcu za opodstatnenú. Zároveň orgán verejnej správy oznámil, že riaditeľovi ústavu bola uložená povinnosť prijať opatrenia podľa § 19 ods. 1 písm. i/ zák. č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení zák. č. 289/2012 Z.z.

10. Zo záznamu z pohovoru zo dňa 8.7.2013 súd zistil, že riaditeľ služobného úradu E.. H. G. dňa 8.7.2013 vykonal pohovor so žalovaným na základe informácií vyplývajúcich zo zápisu z predvedenia mjr. H.. M.P. S., zástupcu vedúceho oddelenia ochrany a obrany zo dňa 4.7.2013. Z daného zápisu a samotného predvedenia mjr. H.. M. S., zástupcu vedúceho oddelenia ochrany a obrany k riaditeľovi ústavu vyplýva, že mjr. O.. D. Ď., vedúci oddelenia ochrany a obrany ako jeho priamy nadriadený použil voči svojmu zástupcovi vetu: „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“. Mjr. O.. D. Ď. na svoju obhajobu uviedol, že to bolo v spojitosti so situáciou zo dňa 31.5.2013 a svojho zástupcu nechcel uraziť. Dňa 31.5.2013 zavolal zástupcu do svojej kancelárie s tým, že nie je vylúčená možnosť, že v priebehu víkendu bude vykonané vyrozumenie a následne zvoz príslušníkov do ústavu s následnou realizáciou prehliadok. Následne sa mjr. H.. M. S. opýtal, či organizuje vedúci oddelenia jeho znemožnenie a jeho následné odvolanie, či ho idú odvolať. Na základe týchto jeho dotazov použil vetu „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“. Vzhľadom k tomu, že mjr. O.. D. Ď. doposiaľ nebolo uložené žiadne disciplinárne opatrenie a služobné povinnosti si plní riadne a včas k spokojnosti nadriadených pokladám túto formu riešenia porušenia služobnej disciplíny za dostačujúci. Mjr. O.. D. Ď. bol upozornený, aby sa v budúcnosti vyvaroval slov, ktoré by mohli mať viac významom a ktoré by mohli viesť k porušeniu zákona a služobnej zdvorilosti. V prípade opakovania zlyhania, budete riešený uložením disciplinárneho opatrenia.

11. Z výpovede žalobcu súd zistil, že žalobca vykonával funkciu zástupcu vedúceho oddelenia ochrany. Pri nástupe do služby popri výkone bežnej agendy bol zavolaný žalovaným ako priamym nadriadeným, vedúcim oddelenia a bola mu posunutá informácia z titulu blížiaceho sa pojednávania v ústave s obzvlášť nebezpečnou osobou. Počas komunikácie so žalovaným boli otvorené dvere na jeho kancelárii. Oznámil mu, že v ústave budú vykonané zamestnanie generálne prehliadky, povedal to formou nie priamo zastrašenia ale ako by bol žalovaný zodpovedný za realizáciu vykonania tohto zamestnania. Tento jeho pocit vychádzal z toho, že v období asi roka až roka a pol boli vzťahy medzi žalobcom ako zástupcom a žalovaným ako vedúcim nie štandardné, bol atakovaný žalovaným a zosobňované mu boli nedostatky, nemal priznané žiadne odmeny, nebolo zvýšené osobné ohodnotenie. Tento vzájomný vzťah začali vnímať aj podriadení. Komunikácia so žalovaným nebola štandardná, preto sa domnieval, že zamestnanie, o ktorom hovoril, je vedené voči jeho osobe, tak sa žalovaného priamo opýtal, či ho ide Bratislava odvolať z funkcie, keďže žalovaný prenášal úlohy na jeho osobu. Na to žalovaný povedal žalobcovi, že je duševne chorý, že je schizofrenik. Tento výrok počuli aj osoby, ktoré sa zdržiavali na chodbe a osoba odsúdeného. Z kancelárie žalovaného vyšiel šokovaný, psychicky ponížený, doľahlo to na neho aj keď prišiel domov, nasledujúci pondelok doručil žalovanému mail, aby ho neurážal, cítil veľký tlak na svoju osobu, ako príslušník zboru vec postúpil služobnému úradu. Dňa 1.7. bol predvolaný pred riaditeľa, ktorého informoval o neetickom prístupe žalovaného. Riaditeľ sa snažil tlmiť emócie, vec riešiť zmierom, nebol spísaný žiaden záznam. Opakovane sa domáhal o predvedenie pred riaditeľa, žiadal spísanie zápisnice, došlo ku konfrontácii medzi žalobcom a žalovaným, žalovaný priznal pred riaditeľom ústavu a zapisovateľkou, že povedal, že je duševne chorý a schizofrenik, riaditeľ mu oznámil, že ho bude o výsledkoch informovať. Počkal 30 dní, či bude informovaný, keďže nemal žiadnu informáciu, rozhodol sa podať na žalovaného sťažnosť na Generálne riaditeľstvo ZVJS v zmysle služobného postupu. Bolo mu oznámené, že sťažnosť je opodstatnená, že skutok sa stal a riaditeľovi ústavu boli uložené opatrenia, aby vykonal nápravu. Pýtal sa riaditeľa, aké opatrenia boli uskutočnené, riešenie vnímal ako nedostatočné. Ani po roku od incidentu nedošlo k náprave vzťahov, bol nútený pod psychickým tlakom opustiť služobný pomer príslušníka ZVJS, keďže nebolo možné vykonávať funkciu v dôsledku posmeškov podriadených, situácia bola nenormálna, ani po roku nedošlo ku satisfakcii. Ako funkcionár ZVJS mal príjem 1.590 EUR mesačne, musel odísť do výsluhového dôchodku, jeho príjem z výsluhového dôchodku činí 569 EUR. Zníženie dôstojnosti pociťoval až tak, že to vyústilo do jeho rozhodnutia, že už nemôže vykonávať funkciu. Nevidel satisfakciu, stretával sa s posmeškami podriadených pri kontrolnej činnosti, ktorí ho nebrali vážne z dôvodu úniku informácie o predmetnom incidente.

12. Z výpovede žalovaného súd zistil, že ako prišlo oznámenie o sústredení spádových jednotiek na nedeľu a následne boli generálne prehliadky, dedukoval, že je možné, že budú vykonané generálne prehliadky. Zavolal žalobcu a povedal mu, aby bol prítomný v nedeľu v zamestnaní. Žalobca sa ho spýtal, či volal kamarátov z Bratislavy, aby ho prišli znemožniť a odvolať. Táto reakcia žalobcu ho pobúrila, preto mu povedal, že jeho správanie mu pripomína schizofrenika. Odmieta, že povedal žalobcovi, že je schizofrenik a že je duševne chorý. Nemôže ani potvrdiť ani vyvrátiť, či bol niekto prítomný na chodbe a či to mohol niekto počuť, jeho kancelária na chodbe je posledná a žalobcova predposledná. Žalovaný zostal v kancelárii, nevychádzal z nej, nevie, či bol niekto na chodbe. Ak by na chodbe aj niekto bol, nemohol počuť rozhovor. Nezvyšoval hlas na žalobcu, aby to mohol niekto počuť. Pokiaľ ide o interpersonálne vzťahy medzi ním a žalobcom, od žalobcu vyžadoval iba plnenie úloh, tak ako to vyžadoval od ostatných, úlohy musel splniť v stanovenom termíne a často išlo o termíny obratom. Uviedol, že ak by ho žalobca neobvinil, že organizuje jeho odvolanie, žalovaný by nikdy nepoužil výraz „Vaše správanie mi pripomína schizofrenika“.

13. Z výpovede svedka E.. H. G. súd zistil, že svedok bol ku dňu 31.5.2013 riaditeľ ústavu ZVJS v Košiciach, o udalosti zo dňa 31.5.2013 sa dozvedel dňa 1.7.2013, došlo k stretnutiu žalobcu, žalovaného a svedka a jemu bolo v pozmenenej forme povedané, že žalobca bol označený žalovaným, že sa správa ako schizofrenik. Pohovor 1.7.2013 otvoril rozsiahlu problematiku, tento pohovor pokračoval dňa 4.7.2013, kde bola prítomná okrem žalobcu, žalovaného, svedka aj pani U., keďže žalobca trval na písomnom zázname, ktorý aj bol spísaný. Na tomto pohovore sa svedok dozvedel, že žalovaný sa vyjadril na adresu žalobcu v určitých súvislostiach ako odpovedné správanie žalobcu, že jeho správanie mu pripomína schizofrenika. Riešil to pohovorom so žalovaným. Ak by to neriešil pohovorom so žalovaným, musel by disciplinárne riešiť aj žalobcu, keďže vyjadrenie žalovaného bolo reakciou na správanie žalobcu, kedy žalovaného obvinil z určitých vecí. Žalovaný bol dovtedy bezproblémový, hodnotený pozitívne, preto s ním vykonal pohovor 8.7.2013. S rozporom v tvrdení žalobcu, že žalovaný ho nazval schizofrenikom a pôvodným tvrdením žalovaného, že nazval žalobcu schizofrenikom a jeho

následným tvrdením, že jeho správanie mu pripomína správanie schizofrenika sa svedok vyporiadal s poukazom na celkové okolnosti a súvislosti tak, že žalovaný uviedol, že správanie žalobcu mu pripomína správanie schizofrenika. Má za to, že na prvom stretnutí 1.7.2013 obe strany ustálili, že žalovaný mal nazvať žalobcu schizofrenikom a na jednaní dňa 4.7.2013 „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“. Žalobca ukončil služobný pomer na základe vlastnej žiadosti, domnieva sa, že dňa 31.5.2014, pričom koncom marca požiadal o ukončenie, k ukončeniu došlo po uplynutí 2 mesiacov. Navonok vyzerali vzťahy medzi žalobcom a žalovaným v poriadku, vzťahy však boli napäté, neskôr boli napäté aj vo vzťahu k svedkovi, keďže žalobca sa začal správať spôsobom „proti všetkým“ a začal podávať sťažnosti, najprv voči žalovanému, kde svedok bol len spomenutý a následne bolo podaných 12 sťažností proti svedkovi. Vzťahy boli napäté nielen medzi žalobcom a žalovaným a následne svedkom ale v celom ústave, ukľudnilo sa to koncom roka 2013, kedy bol žalovaný presunutý na iné oddelenie, od konca roka 2013 bol žalobca práceneschopný z dôvodu úrazu a následnej operácie. S podriadenými žalobcu neboli napäté vzťahy, mali však o čom rozprávať, nikto takéto niečo v ústave nezažil, nemá však vedomosť, že by táto udalosť mala nejaký vplyv na autoritu žalobcu s jeho podriadenými. Od roku 2013 sa snažil predísť problémom tak, že komunikácia žalobcu a žalovaného prebehla vždy za prítomnosti zástupcu riaditeľa pre veci služobného úradu, každé ráno za prítomnosti tejto osoby boli rozdelené úlohy, aby sa predišlo nezhodám a tvrdeniu, že žalovaný ukladá žalobcovi povinnosti, ktoré nie sú v jeho právomoci.

14. Z výpovede H.. L. U., vedúcej personálnej skupiny ÚVV a ÚVTOS Košice ku dňu 31.5.2013 súd zistil, že bola prizvaná k sedeniu, keď žalobca sa dal predviesť k riaditeľovi, bola prizvaná ako neformálna autorita za služobný úrad. Vie, že bolo predtým ešte jedno sedenie, na ktorom sa nezúčastnila. Vie, že mal byť vyhlásený v ústave poplach, žalobca sa cítil zaskočený, keď prišli z generálneho riaditeľstva a mal žalovanému povedať, či to je mienené voči nemu, či ho chce odvolať, na čo mal žalovaný povedať žalobcovi, že má schizofrenické správanie a že sa správa ako schizofrenik. Ona nebola pri tom ako sa mal vyjadriť žalovaný na adresu žalobcu, nebola ani pri tom ako sa mal žalovaný vyjadriť na adresu žalobcu, že sa vyjadril na adresu žalobcu, že je schizofrenik. Na základe požiadavky spísala záznam, doručila ho mailom, aby tento doplnili, ak majú námietky.

15. Z oznámenia ÚVV a ÚVTOS mal súd za preukázané, že dňa 31.5.2013 boli na upratovanie do administratívnej budovy ÚVV a ÚVTOS Košice ods. A. J., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. X, Snina, z výkonu trestu odňatia slobody prepustený 11.2.2014, ods. A. H., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XX, Levoča, z výkonu trestu odňatia slobody prepustený 21.9.2014, ods. D. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Sečovce, z výkonu trestu odňatia slobody prepustený 3.9.2013, ods. E. M., nar. X.XX.XXXX, bytom Č. XXXX, Košice, z výkonu trestu odňatia slobody prepustený 23.11.2013, ods. H. P., nar. XX.X.XXXX, bytom S. X, Košice, z výkonu trestu odňatia slobody prepustený 29.1.2014, ods. S. M., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ústave, ods. L. E., nar. X.X.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ústave.

16. Z čestného prehlásenia zo dňa 1.3.2017 súd zistil, že Š. E. v čestnom vyhlásení zo dňa 1.3.2017 vyhlásil na svoju česť, že dňa 31.5.2013 v čase cca 9.00 hod. počul ako vedúci oddelenia ochrany a obrany mjr. O.. D. Ď. kričal vo svojej kancelárií na svojho zástupcu mjr. H.. M. S., že je schizofrenik, že je duševne chorý. V tom čase bol vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS v Košiciach. Bol zaradený ako upratovač v administratívnej budove. Ako odsúdený vo výkone trestu na rozdiel od iných príslušníkov ústavu bol pod tlakom uvedeného príslušníka mjr. O.. D. Ď.K.. Svojím správaním a prístupom k odsúdeným bol arogantný a despotický. Taktiež často krát bol svedkom slovného urážania nižšie postavených príslušníkov ústavu. O uvedenej udalosti sa dozvedeli aj ostatní väzni na oddieloch, ako aj to, že služobná komunikácia medzi oboma príslušníkmi bola miestna urážajúca a nemiestna zo strany mjr. O.. D. Ď. voči mjr. H.. M. S. ako jeho zástupcovi.

17. Z oznámenia ÚVV a ÚVTOS Košice zo dňa 5.4.2017 súd zistil, že bývalý odsúdený Š. E., nar. XX.X.XXXX vykonával trest odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice v čase od 17.2.2010 do 25.2.2013 a dňa 25.2.2013 bol prepustený na slobodu, po vykonaní trestu odňatia slobody. Bývalý odsúdený Š. E. bol pracovne zaradený na pracovisku Domáca réžia ústavu ako upratovač v administratívnej budove ústavu v čase od 28.3.2011 do 25.2.2013. V období od 1.4.2013 do 30.6.2013 a teda ani dňa 31.5.2013 nebol zaradený ako upratovač v administratívnej budove ústavu a ani v inom pracovnom zaradení ústavu, nakoľko v tomto období sa nenachádzal vo výkone trestu odňatia slobody.

18. Z výpovede svedka E.. E. P., ktorý vybavoval sťažnosť žalobcu súd zistil, že pri prešetrovaní sťažnosti sa vychádzalo z písomných podkladov, ktoré boli súčasťou spisového materiálu zaslaného z ÚVV a ÚVTOS v Košiciach najmä záznam z predvedenia majora H.. M. S. k riaditeľovi ústavu zo dňa 1.7.2013 a 4.7.2013, kedy boli zainteresované osoby priamo konfrontované pred samotným riaditeľom ÚVV a ÚVTOS Košice a záznam vlastnoručne podpísaný. Je nepochybne preukázané, že O.. D. Ď. nazval H.. M. S. schizofrenikom. Toto tvrdenie bolo preukázané, GR ZVJS pritom vychádzalo zo záznamu z predvedenia zo dňa 1.7. a 4.7.2013, kedy boli uvedené osoby konfrontované vzájomne. Žalovaný tieto svoje tvrdenia na osobu žalobcu priznal. Prioritne sa vychádzalo zo záznamu z predvedenia, kedy boli zainteresované osoby priamo konfrontované pred samotným riaditeľom ÚVV a ÚVTOS Košice a záznam ako prejav súhlas s jeho obsahom vlastnoručne podpísali. Podporne GR ZVJS prihliadlo aj na samostatné vyjadrenia dotknutých osôb, ktoré boli súčasťou spisu o sťažnosti. Išlo o porušenie povinnosti príslušníka zboru stanovenej zák. č. 73/1998 Zb., konkrétne ust. § 48 ods. 3 písm. e/, g/ zák., pri výkone štátnej služby dodržiavať pravidlá služobnej zdvorilosti a správať sa slušne k štátnym zamestnancom, zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť zboru. Taktiež išlo o porušenie ust. Etického kódexu zboru. Riaditeľ ústavu ZVJS Košice vykonal s O.. Ď.K. pohovor dňa 8.7.2013, správa o vykonaní pohovoru bola zaslaná GR ZVJS, ktorý vzhľadom na okolnosti, intenzitu a následky konania mjr. O.. D. Ď., považoval takéto opatrenie na obnovu služobnej disciplíny menovaného za postačujúce. Má za to, že GR ZVJS pri vybavovaní sťažnosti H.. S. postupoval v zmysle právnych predpisov aj v zmysle ust. § 18 ods. 1 zák. č. 9/2010 o sťažnostiach, vyhodnotilo všetky dostupné dôkazy a záznamy, na základe ktorých následne prijalo rozhodnutie o podanej sťažnosti. Najrelevantnejším a najobjektívnejším podkladom pre vyvodenie záverov bol pre GR ZVJS záznam z predvedenia mjr. H.. S. k riaditeľovi ústavu na ÚVV a ÚVTOS Košice zo dňa 1.7.2013 a 4.7.2013, kedy bol prítomný aj O.. Ď., pri spisovaní záznamu boli obe zainteresované osoby priamo konfrontované pred samotným riaditeľom ústavu a záznam z tohto predvedenia na znak súhlasu obe osoby vlastnoručne podpísali. O.. Ď. tu nazval H.. S. schizofrenikom, preto o takomto vyjadrení nemali pochybnosti. Ďalšie vyjadrenia zainteresovaných osôb boli pri rozhodovaní o sťažnosti taktiež vzaté do úvahy tieto boli posudzované ako subjektívnejšie nakoľko v nich absentovala priama konfrontácia zainteresovaných strán.

19. Z výpovede svedka S. M. súd zistil, že svedok počas výkonu trestu odňatia slobody upratoval v administratívnej časti budovy, na konkrétny dátum 31.5.2013 si nepamätá, nevedel sa vyjadriť k osobnému vzťahu žalobcu a žalovaného, nepamätá si na žiadnu udalosť medzi nimi, nepočul nikdy obsah rozhovoru, má za to, že keď niekto upratoval, nemohol počuť rozhovor v kancelárii iba na chodbe, ak by boli dvere otvorené, tak by mohol niekto počuť komunikáciu, stávalo sa, že dvere boli otvorené.

20. Z výpovede svedka L. E.I.P. súd zistil, že svedok neupratoval priestor kancelárií žalobcu a žalovaného, bol na inom poschodí, na zdravotnom oddelení, na poschodí pred kanceláriami bol iný odsúdený, mohlo sa stať, že svedok bol vyniesť koše, nepočul žiaden rozhovor žalobcu a žalovaného pred kanceláriami, vtedy boli dvere na kanceláriách zatvorené. Nepočul žiaden rozhovor, mal svoju robotu, rozhovory nepočúval. Keď mali porady, odsúdení tam prístup nemali. Ak by boli dvere otvorené, mohol niekto započuť rozhovor, on tam nebol.

21. Z výpovede svedka A. H. súd zistil, že počas výkonu trestu odňatia slobody pri kanceláriách nosil nejaký koberec do kancelárie vedúceho a upratoval kancelárie možno 2 krát, nepočúval rozhovor, nevšímal si nič a nič nepočul, bol pridelený do suterénu, v prípade, že neboli prítomní tí, ktorí boli pridelení pred kanceláriami, tak ich zastupoval, vyniesol kôš, čo sa stalo možno 2-3 krát.

22. Podľa ust. § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa ust. § 13 ods. 1,2,3 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Satisfakčná žaloba je prostriedkom ochrany osobnostných práv, ktorého cieľom je dosiahnutie primeraného zadosťučinenia, resp. satisfakcie pre fyzickú osobu, ktorej osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah obyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu.

25. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je, že došlo k neoprávnenému zásahu a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ust. § 11. Obe náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, ktorého obsahom je právo domáhať sa ochrany podľa ust. § 11 a povinnosť znášať súdom uložené sankcie. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť a ohroziť práva chránené ust. § 11. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ust. § 11 a je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu ustanoveným právnym poriadkom. Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje práva chránené ust. § 11. Bez významu je skutočnosť, či pôvodca zásahu si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo či išlo iba o nedbanlivé prevzatie poznatkov a ich rozširovanie. Občiansky zákonník nevyžaduje pre úspešnosť uplatnenia práva na ochranu osobnosti zavinenie, či už úmyselné alebo z nedbanlivosti toho, kto sa dopustil neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Ide o objektívnu zodpovednosť. Zodpovedný subjekt za svoj neoprávnený zásah zodpovedá aj vtedy, keby o ňom vôbec nevedel. Zodpovednosť za zásah do ochrany osobnosti sa nemôže vylúčiť dôkazom tzv. ospravedlniteľného omylu, že pôvodca zásahu konal dobromyseľne, že podľa všetkých okolností prípadu mohol nepravdivé skutkové tvrdenia považovať za pravdivé. Dobrá viera, osobné presvedčenie konajúceho nevylučuje neoprávnenosť zásahu ako objektívnej existujúcej skutočnosti. Ujma, ktorá vznikne osobnosti poškodenej osobe je rovnaká bez ohľadu na to, či zásah bol spôsobený úmyselne alebo bez zavinenia.

26. Neoprávneným zásahom môže byť akýkoľvek zásah, ktorý sa dotýka intímnej sféry života občana, pretože tá je tiež chránená ust. § 11. Objektívna spôsobilosť zásahu narušiť alebo ohroziť práva chránené záujmom je nevyhnutná k tomu, aby právo na ochranu osobnosti mohlo byť úspešne uplatnené. Nie každý neoprávnený zásah bude objektívne spôsobilý túto náležitosť splniť. Bude záležať najmä na prostredí, v ktorom k zásahu došlo, na subjekte zásahu, objekte zásahu, na jeho obsahu, na intenzite a na ostatných okolnostiach, za ktorých bol vykonaný. K úspešnému uplatneniu stačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť tieto práva a nevyžaduje sa vyvolanie následkov. U právach na ochranu občianskej cti, kde následok spočíva v znížení vážnosti u spoluobčanov a v ohrození postavenia uplatnenia občana v spoločnosti by zisťovanie týchto okolností mohlo byť v rozpore s cieľom právnej úpravy ochrany osobnosti.

27. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, materiálnej satisfakcie je, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1 a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu, v rodinnom, pracovnom prostredí, v spoločnosti. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere pôjde, ak ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzická osoba vzhľadom k povahe, intenzite, opakovaniu, trvaniu a šírke okruhu pôsobenia nepriaznivých následkov pociťuje a prežíva ako závažnú.

28. Výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Tam, kde v dôsledku neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti vznikla nemajetková ujma, vznikajú pre pôvodcu tohto zásahu občianskoprávne sankcie (§ 13 ods. 1,2). Pri aplikácií týchto sankcií je potrebné dodržiavať zásadu primeranosti, t.j. prostriedky ochrany musia byť primerané povahe zásahu. Sankcie možno použiť len v poradí, v akom ich zákon uvádza bez ohľadu na to, akej sankcie sa domáha dotknutá osoba. Občiansky zákonník umožňuje požadovať namiesto morálneho, nepeňažného zadosťučinenia peňažnú náhradu. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nepostačuje a hoci ide o satisfakciu nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej ujmy. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu miery ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Výška musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd musí prihliadnuť na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, predpokladá sa, že čím

závažnejšia bude ujma, čo do svojho rozsahu trvania dôsledkov odstrániteľnosti, tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch a okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. Úvaha súdu o výške odškodnenia musí abstrahovať od stavu, vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnosti poškodenej fyzickej osoby, pretože nemajetková ujma vznikne na dôstojnosti či vážnosti postihnutého vždy objektívne nepriaznivo bez ohľadu na to, či pôvodcom neoprávneného zásahu bola spôsobená zavinením či nezavinením.

29. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere, môže byť výnimočne fyzickej osobe subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. Používanie kritiky, ironizovanie a odsudzovanie a zavrhovanie konania alebo činnosti fyzickej osoby opierajúcich sa o okolnosti, o ktorých je podávaný nepravdivý údaj predstavuje spravidla citeľný neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na ochranu osobnosti, ide tu o značnú intenzitu neoprávneného zásahu, ktorý bude obvykle mať nepriaznivé dôsledky pre takto postihnutú osobu. Prípustná kritika, ktorá nie je zásahom do práva na ochranu osobnosti, nesmie prekročiť medze vecnej a konkrétnej kritiky a musí byť primeraná čo do obsahu a formy. To platí aj pre použité výrazy formulácie spojenia. O vecnú kritiku ide vtedy, ak vychádza z pravdivých východzích podkladov a musí vyvodzovať odpovedajúce hodnotiace závery. Ak nie sú predpoklady, z ktorých vychádza pravdivé, prípadne hodnotiaci úsudok je difamujúci, nemožno považovať kritiku za prípustnú. Kritika nemôže sledovať cieľ ohovárania, urážky, škandalizácie.

31. Sloboda prejavu je jedným z hlavných základov demokratickej spoločnosti. Výkon tejto slobody zahrňuje aj povinnosť a zodpovednosť, medzi nich patrí záväzok vyhnúť sa výrazom, ktoré sú zahanbujúce a urážlivé pre druhých. Pri strete práva na informácie a jeho šírenie s právom na ochranu osobnosti a súkromného života, teda základnými právami stojacimi na jednej úrovni je úlohou súdov, aby s prihliadnutím na okolnosti každého prípadu zvážili, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred druhým. V prvom rade je potrebné odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenia alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórie sú odlišné. Skutkové tvrdenia sa opierajú o fakty, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti a to na základe vlastných subjektívnych kritérií, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1 a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu, v rodinnom, pracovnom prostredí, v spoločnosti. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere pôjde, ak ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzická osoba vzhľadom k povahe, intenzite, opakovaniu, trvaniu a šírke okruhu pôsobenia nepriaznivých následkov pociťuje a prežíva ako závažnú.

32. Pre posúdenie odôvodnenosti nároku žalobcu je právne významné, či došlo k neoprávnenému zásahu na právach chránených ust. § 11 u žalobcu a či tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na týchto právach.

33. Súd vyhodnotil zistený skutkový stav a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

34. Z vykonaného dokazovania mal súd za nepochybne preukázané, že žalovaný v rámci plnenia služobných povinností ako vedúci oddelenia ochrany a obrany v Ústave pre výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Košiciach dňa 31.5.2013 pri služobnej komunikácii pri vzájomnom rozhovore na otázku žalovaného, či bude žalobca odvolaný z funkcie, nazval žalobcu, že je schizofrenik. Aj keď žalovaný namietal, že potom ako ho obvinil žalobca, že ho mieni odvolať, resp. zorganizoval jeho odvolanie, mu povedal „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“, súd neuveril obrane žalovaného. Žalobca tvrdil, že žalovaný sa vyjadril na jeho adresu, že je schizofrenik, sám žalovaný pri predvedení pred riaditeľa ústavu uviedol, že na základe dotazov žalobcu, či organizuje jeho znemožnenie a následné jeho odvolanie nazval žalobcu schizofrenikom. Uvedená skutočnosť vyplýva zo záznamu z predvedenia zo dňa 1.7.2013 a 4.7.2013. Až následne sa v predmetnom

zázname žalovaný vyjadril, že uviedol, že správanie žalobcu mu pripomína schizofrenika. Sporným teda bolo, či žalovaný nazval žalobcu, že je schizofrenik alebo či uviedol, že jeho správanie mu pripomína správanie schizofrenika. Žalovaný v zázname zo dňa 1.7.2013 a 4.7.2013 najprv potvrdil, že nazval žalobcu schizofrenikom a následne uviedol, že mu jeho správanie pripomína správanie schizofrenika, riaditeľ ústavu svedok E.. H. G. uviedol, že pri prvom pohovore 1.7.2013 mali obidve strany uviesť, že žalovaný nazval žalobcu schizofrenikom a na druhom predvedení 4.7.2013 sa mali ustáliť, že žalovaný uviedol: „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“, svedkyňa L. U.J., ktorá bola prítomná pri spísaní zápisnice, pričom fyzicky bola prítomná iba pri predvedení dňa 4.7.2013 a nebola prítomná pri predvedení dňa 1.7.2013 a ona iba spísala záznam na základe požiadavky riaditeľa, riaditeľ ústavu E.. H. G. vykonal dňa 8.7.2013 pohovor so žalovaným s tým, že na adresu žalobcu použil vetu: „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“, žalobca podal sťažnosť Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky na porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a porušenia povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru a konania v rozpore so zásadou porušenia dobrých mravov pri výkone služby žalovaného ako nadriadeného voči podriadenému žalobcovi, GR ZVJS prešetrilo sťažnosť žalobcu a dospelo k záveru, že je nepochybne preukázateľné, že žalovaný nazval vo svojej kancelárii žalobcu schizofrenikom a sťažnosť žalobcu bola uznaná za opodstatnenú, súčasne boli uložené riaditeľovi ústavu prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov, určiť osobu zodpovedná za nedostatky, predložiť správu o prijatých opatreniach a správu o splnení prijatých opatrení, riaditeľ ústavu oznámil GR ZVJS zodpovednú osobu za nedostatok a to žalovaného. Svedok E.. E. P., ktorý prešetroval sťažnosť žalobcu za GR ZVJS vo svojej výpovedi uviedol, že tvrdenie, že žalovaný nazval žalobcu schizofrenikom bolo preukázané a vychádzalo zo záznamu z predvedenia, kde boli strany sporu konfrontované a žalovaný svoje tvrdenie priznal s tým, že neboli pochybnosti o takomto vyjadrení žalovaného voči žalobcovi. Žalobca predložil na preukázanie svojho tvrdenia čestné vyhlásenie odsúdeného Š. E., ktorý potvrdil, že dňa 31.5.2013 počul ako žalovaný kričal vo svojej kancelárii na žalobcu, že je schizofrenik a že je duševne chorý. Súd neprihliadol na takýto dôkaz, keďže mal jednoznačne za preukázané, že odsúdený Š. E. sa ku dňu 31.5.2013 nenachádzal vo výkone väzby ani vo výkone trestu odňatia slobody v predmetnom ústave.

35. Súd vyhodnotil zistený skutkový stav a mal za jednoznačne preukázané, že aj keď riaditeľ ústavu v Košiciach vyhodnotil vyjadrenie žalovaného na adresu žalobcu ako tvrdenie, že „Tvoje správanie mi pripomína správanie schizofrenika“, žalovaný sám potvrdil pri prvej konfrontácii, že nazval žalobcu schizofrenikom, žalobca trval na tom, že žalovaný ho nazval schizofrenikom, táto skutočnosť je uvedená v zázname a GR ZVJS ustálilo porušenie povinností žalovaného zo služobného pomeru tým, že nazval žalobcu schizofrenikom.

36. Keďže súd mal za preukázané, že žalovaný nazval žalobcu schizofrenikom, ďalej posudzoval, či došlo k neoprávnenému zásahu na právach chránených ust. § 11 u žalobcu a či tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu na týchto právach.

37. Súd ako prvé posudzoval pravdivosť tvrdenia žalobcu, t.j. či ide o nepravdivé tvrdenie, prípadne pravdu skresľujúce tvrdenie. Z vykonaného dokazovania a to z lekárskych nálezov predložených žalobcom mal súd za jednoznačne preukázané, že žalobca netrpí žiadnym duševným ochorením ani schizofréniou a táto skutočnosť nebola rozporovaná.

38. S poukazom na vyššie uvedené mal súd za preukázané, že uvedený výrok žalovaného na adresu žalobcu je nepravdivý. Preto súd posudzoval, či takýto výrok je objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu na právach a právom chránených záujmoch a či sú objektívne spôsobilé narušiť alebo ohroziť tieto práva. Žalobca bol zástupcom vedúceho žalovaného, obidve strany sporu boli v služobnom pomere. Z vykonaného dokazovania bolo nesporné, potvrdili to strany sporu a svedkovia, vyplýva to aj z listinných dôkazov, že vzťahy medzi stranami sporu boli napäté, že spolupráca žalobcu a žalovaného nezodpovedala štandardu, že žalobca dlhodobo pociťoval nadmerné zaťaženie a mobbing zo strany žalovaného. Aj z lekárskeho nálezu zo dňa 19.8.2013 vyplýva, že opakovane žiadal vyšetrenie pre nevoľnosť po údajnom rozčúlení nadriadeným.

39. Súd mal za to, že žalobca v rámci služobného pomeru ako podriadený mal obmedzené možnosti vzhľadom na charakter služobného pomeru vyjadriť svoju subjektívnu nespokojnosť a že mohol pociťovať ním posudzované „krivdy“ zo strany žalovaného intenzívnejšie. Je nepochybné, že žalobcu osobne zasiahlo, keď ho žalovaný nazval schizofrenikom a to aj s poukazom na skutočnosť, že

sťažnosť žalobcu voči žalovanému bola vybavená až dňa 1.10.2013 a to Generálnym riaditeľstvom Zboru väzenskej a justičnej stráže, keďže riaditeľ ústavu pre výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody napriek skutočnosti, že žalovaný sám potvrdil, že žalobcu nazval schizofrenikom, ustálil tvrdenie žalovaného na adresu žalobcu, že uviedol, že správanie žalobcu mu pripomína správanie schizofrenika, čo je v rozpore s tvrdením samotného žalovaného a čiastočnej satisfakcie sa mu dostalo až dňa 1.10.2013 a to práve prešetrením sťažnosti Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže.

40. S poukazom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že vyjadrením žalovaného na adresu žalobcu do práva žalobcu na ochranu jeho cti a ľudskej dôstojnosti žalovaný zasiahol do práva žalobcu na ochranu jeho cti a ľudskej dôstojnosti. Žalobca sa domáhal voči žalovanému uloženia povinnosti ospravedlniť sa žalobcovi za neoprávnené zásahy do jeho práva na ochranu osobnosti písomnou formou, že sa nepravdivým, lživým spôsobom vyjadril na jeho adresu, že trpí duševnou chorobou a že je schizofrenik.

41. Keďže súd mal za preukázané, že žalovaný nazval žalobcu schizofrenikom, že takýmto vyjadrením zasiahol do jeho práva na ochranu osobnosti, zaviazal žalovaného písomne sa ospravedlniť v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti, že sa nepravdivo vyjadril na adresu žalobcu, že je schizofrenik.

42. Žalobca sa domáhal aj ospravedlnenia za výrok, že je duševne chorý, pričom z vykonaného dokazovania súd mal za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že žalovaný sa vyjadril na adresu žalobcu, že je duševne chorý. Takéto tvrdenie nevyplýva zo záznamu z predvedenia žalovaného a žalobcu pred riaditeľa dňa 1.7. a 4.7.2013, takéto tvrdenie nebolo preukázané ani Generálnym riaditeľstvom zboru väzenskej a justičnej stráže pri šetrení sťažností. Uvedenú skutočnosť tvrdil žalobca a odsúdený E. v čestnom prehlásení, ktorý predložil žalobca, pričom súd na dôkaz čestné prehlásenie odsúdeného E. ako aj návrh na jeho výsluch ako svedka zamietol, keďže mal za to, že dôkaz o tom, že odsúdený E. počul ako žalovaný nazval žalobcu schizofrenikom je nehodnoverný, pretože svedok E. nebol dňa 31.5.2013 vo výkone trestu odňatia slobody a teda nemohol počuť žiadne vyjadrenie žalovaného na adresu žalobcu.

43. Preto súd žalobu v prevyšujúcej časti ospravedlnenia sa ako nedôvodnú zamietol.

44. Žalobca sa domáhal aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto súd posudzoval, či došlo k zníženiu dôstojnosti žalobcu, vážnosti v spoločnosti v značnej miere.

45. Z vykonaného dokazovania mal súd za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal túto skutočnosť. Žalobca v konaní neprodukoval dôkazy (neuniesol svoje dôkazné bremeno), z ktorých by nepochybne vyplývali konkrétne zistenia, akým spôsobom bolo narušené jeho fungovanie v sociálnej štruktúre, akým spôsobom boli narušené jeho väzby v tejto štruktúre a to či už rodinné alebo ostatné. Žalobca okrem svojho tvrdenia o intenzite tohto zásahu a tvrdenia, že bol z uvedeného dôvodu nútený ukončiť služobný pomer a utrpel ujmu vo výške jednak príjmu ako aj strate na výsluhovom dôchodku, túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal, keďže neprodukoval žiadne dôkazy na preukázanie týchto skutočností okrem svojho samotného tvrdenia. Ani jeho tvrdenie, že utrpela jeho vážnosť a autorita voči podriadeným, nebolo žiadnym spôsobom preukázané, pričom aj zo svedeckej výpovede H.. L. U. vyplýva, že nezaznamenala žiaden problém medzi žalobcom a jeho podriadenými.

46. S poukazom na vyššie uvedené mal súd za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že u neho došlo k zníženiu dôstojnosti, vážnosti v spoločnosti v značnej miere a že pre odstránenie následkov neoprávneného zásahu žalovaného do práv žalobcu postačí primerané zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa, preto nárok žalobcu na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol ako nedôvodný.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Obe strany sporu mali úspech len čiastočný, preto súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. § 38 exekučného poriadku.